

درس سیزدهم؛ «آشنای غریبان»

این درس، لحن عاطفی دارد. این لحن با احساسات، عواطف و خواست‌های انسان پیوند دارد و در پهنه‌های نظم و نثر خود را آشکار می‌سازد. این لحن، کاربرد گسترده‌ای در شعر دارد. خوانش متن با این لحن با کشش آوایی و نرمی آهنگ و تکیه و درنگ‌های مناسب همراه است و با عواطف و احساسات لطیف بازگو می‌شود.

قالب شعری: غزل / **سراینده:** قیصر امین‌پور

واژه‌های قافیه: پریشان، خروشان، بیابان، باران، شهیدان، غریبان، خراسان

واژه ردیف: «تو را می‌شناسند» در همه بیت‌ها

بیت ۱: چشمه‌های خروشان تو را می‌شناسند موج‌های پریشان تو را می‌شناسند

قلمرو زبانی: خروشان: پر جوش و خروش / پریشان: آشفته

خروشان و پریشان: صفت بیانی / می‌شناسند: مضارع اخباری

قلمرو ادبی: تشخیص (چشمه‌ها و موج‌ها می‌شناسند) / مراعات نظیر (چشمه - موج) واج‌آرایی (ش)

قلمرو فکری: چشمه‌های پر جوش و خروش تو را می‌شناسند و موج‌های آشفته نیز تو را می‌شناسند.

بیت ۲: پرسش تشنگی را تو آبی، جوابی ریگ‌های بیابان تو را می‌شناسند

قلمرو زبانی: ریگ: سنگ‌ریزه

این بیت سه جمله دارد / آب و جواب: مسند / بیابان: مضاف‌الیه

قلمرو ادبی: تشخیص (ریگ‌های بیابان تو را می‌شناسند) / مراعات نظیر (تشنگی - آب - ریگ - بیابان) / تناسب

(پرسش - جواب)

قلمرو فکری: تو همان آب گوارایی هستی که انسان‌های تشنه را سیراب می‌کند. ریگ‌های بیابان تو را می‌شناسند.

بیت ۳: نام تو رخصت رویش است و طراوت زین سبب برگ و باران تو را می‌شناسند

قلمرو زبانی: رخصت: اجازه / رویش: روییدن / طراوت: شادابی، تازگی / زین: از این

نام: نهاد / رخصت: مسند / رویش: مضاف‌الیه

قلمرو ادبی: تشخیص (برگ و باران تو را می‌شناسند) / مراعات نظیر (رویش طراوت - برگ و باران)

قلمرو فکری: نام تو سبب رویش و شادابی است و به همین علت برگ و باران تو را می‌شناسند

بیت ۴: هم تو گل‌های این باغ را می‌شناسی هم تمام شهیدان تو را می‌شناسند

قلمرو زبانی: تمام: صفت مبهم

قلمرو ادبی: مراعات نظیر (گل - باغ) / استعاره (باغ: جهان)

قلمرو فکری: هم تو انسان‌های شریف جهان را می‌شناسی و هم همه شهیدان تو را می‌شناسند.

گل‌های این باغ، نمادی از انسان‌های پاک و نیک‌نهاد ایران‌زمین است.

بیت ۵: اینک ای خوب فصل غریبی سرآمد چون تمام غریبان تو را می‌شناسند

قلمرو زبانی: غریبی: تنهایی / سرآمد: به پایان رسید

اینک: قید / غریبی: مضاف‌الیه

قلمرو ادبی: تلمیح (غریبی امام)

قلمرو فکری: ای خوب، اکنون زمان غریبی و تنهایی به پایان رسید، زیرا همه انسان‌های غریب و ناآشنا تو را می‌شناسند.

بیت ۶: کاش من هم عبور تو را دیده بودم کوچه‌های خراسان تو را می‌شناسند

قلمرو زبانی: عبور: گذر

کاش: شبه جمله / دیده بودم: گذشته بعید

قلمرو ادبی: تشخیص (کوچه‌های خراسان تو را می‌شناسند) / تلمیح (سفر امام به سرزمین خراسان)

قلمرو فکری: ای کاش، من هم عبور تو را دیده بودم، کوچه‌های خراسان تو را می‌شناسند.

لحن خوانش «میلاد گل»

در لحن شاد و شوق‌انگیز شنونده به شادی و نشاط فرا خوانده می‌شود. پس آهنگ خوانش باید به گونه‌ای باشد که شنونده، شادابی و خوش‌خبری و بشارت را احساس کند و با حس و حال خواننده و متن همراه شود.

قالب شعری: غزل / سراینده: امام خمینی

واژه‌های قافیه: جان، می‌کشان، جان، آسمان، جهان واژه ردیف: «آمد» در همه بیت‌ها

بیت ۱: میلاد گل و بهار جان آمد برخیز که عید می‌کشان آمد

قلمرو زبانی: می‌کشان: می‌خواران

عید می‌کشان: ترکیب اضافی

قلمرو ادبی: مراعات نظیر (گل - بهار - عید) / استعاره (گل: حضرت مهدی / بهار جان: عید نیمه شعبان / می‌کشان: عارفان)

قلمرو فکری: روز میلاد حضرت مهدی و زمان زنده شدن جان فرا رسید. برخیز که روز عید عارفان آمد.

بیت ۲: خاموش مباش زیر این خرقه بر جان جهان دوباره جان آمد

قلمرو زبانی: خرقه: لباس درویشان

خاموش: مسند / این: صفت اشاره / دوباره: قید

قلمرو ادبی: واج‌آرایی (ج) / جناس (جان - جهان)

قلمرو فکری: خاموشی و گوشه‌گیری را رها کن که وقت شادی است. جهان، دوباره جان یافته است.

بیت ۳: گلزار ز عیش لاله باران شد سلطان زمین و آسمان آمد

قلمرو زبانی: گلزار: گلستان / عیش: خوشی، خرمی، زندگی

گلزار: واژه وندی / لاله باران: مسند

قلمرو ادبی: واج‌آرایی (ز) / تضاد (زمین - آسمان) / استعاره (سلطان: امام زمان)

قلمرو فکری: جهان از خوشی عید میلاد امام زمان گلباران شد و کسی که پادشاه زمین و آسمان بود، آمد.

بیت ۴: آماده‌امر و نهی و فرمان باش هشدار که منجی جهان آمد

قلمرو زبانی: نهی: باز داشتن / هشدار: هشیار باش / منجی: نجات‌دهنده

آماده: مسند

قلمرو ادبی: تضاد (امر - نهی) / مراعات نظیر (امر - نهی - فرمان) / مجاز (جهان: مردم جهان)

قلمرو فکری: برای اجرای دستورهای امام آماده باش، آگاه باش که نجات‌دهنده جهان آمد.

نکته ادبی؛ ردیف

ردیف، واژه یا واژه‌هایی است که پس از قافیه بیاید و با معنی یکسان تکرار شود.

ردیف افزون بر اینکه آهنگ و موسیقی شعر را می‌افزاید، پیوندهای جدیدی با واژگان بیت‌ها پدید می‌آورد و ظرفیت معنایی شعر را افزایش می‌دهد.

گاهی اسم، فعل، صفت و ... است؛ گاهی نیز بیش از یک واژه است.

به بینندگان آفریننده را
نبینی مرنجان دو بیننده را

بشنو این نی چون شکایت می‌کند
از جدایی‌ها حکایت می‌کند

لاله دیدم روی زیبای توام آمد به یاد
شعله دیدم سرکشی‌های توام آمد به یاد

تاریخ ادبیات:

ردیف	شاعر / نویسنده	قرن / سال	اثر / آثار	ویژگی / اهمیت
۱	قیصر امین‌پور	وفات ۱۳۸۶	به قول پرستو، در کوچه آفتاب، تنفس صبح، آینه‌های ناگهان	از شاعران برجسته انقلاب اسلامی

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد